
[p1]

Haarlem, aan de Leidsche-Vaart 90

den 16^e van Slachtmaand, 1893.

Eerweerde Heer en Hoog Geachte Vriend!

Hertelijken dank breng ik U voor uwen aangenamen brief, en voor de bereidwilligheid, waarmede Gij aan mijn verzoek wilt voldoen, en mijn kleen opstelleken¹ den bestierderen van Biekorf doen toekomen.

Zoo men mij eene printkladde van dat opstelleken toezendt ter verbeteringe wil ik geerne "Vlaanderen" en "Vlaamsch" in "Vlanderen" en "Vlamsch" veranderen. Ik en vinde daarin geen bezwaar.

Gisteren hebbe ik ook een opstel, maar van aanmerkelijk grooteren omvang, ter plaatsinge toegezonden aan den Heere Siffer te Gent, voor Belfort. Het handelt over Germaansche (Vlamsche) plaatsnamen in Frankrijk (Artesie).²

[p2]

Biekorf, N° 21, heden ochtend bij mij ontvangen, kondigt mij de verschijninge aan van een nieuw werk Lodewijk de Backers, over de Vlamsche tale in Frankrijk, oud ende nieuw.³ Met gemengde gevoelens begroet ik dezen arbeid. Wel! ik verheuge mij daarin, natuurlijk! alles wat ons de aloude belangrijkheid en de verre verspreiding onzer taal doet kennen, wekt in hooge mate mijne belangstelling, en heeft mijne volle instemminge. Maar - Gij moet weten dat ik bezig ben met het schrijven van een groot opstel, tamelijk wel over het zelfde onderwerp, waarvoor ik de bouwstoffen sedert jaren bij elkanderen heb verzameld, naar aanleiding van mijne reize in Artesien, ter opspeuringe van het oude en nog heden bestaande Vlaamsch in die gouw⁴ Dat schrijven en vlot mij niet te best; ik en heb niet onafgebroken daaraan kunnen voortwerken, van wege de bemoeiingen die mijn Friesch Onomasticon mij veroorzaakt. Nu vrees ik dat de Heer de Backer in niet

[p3]

.....

- 1 J. Winkler, Boon, Been, Kind. In: Biekorf: 5 (1894) 4, p.51-55, meegestuurd in de [brief van J. Winkler aan G. Gezelle van 06/11/1893](#).
- 2 J. Winkler, Germaansche plaatsnamen in Frankrijk. In: Belfort: 9 (1894) 1, p.38-49, 129-143, 222-228 en 249-264.
- 3 In: *Biekorf*: 4 (1893) 21, p.333-335 verscheen een bericht over dit werk.
- 4 J. Winkler, In ons zeventiende gewest. In: *De Tijdspiegel*: 52 (1895) 2, p.267-288, over zijn reis naar Artesië in 1891 en de toestand van het Nederlands in dat gewest.

geringe mate onder mijne duiven geschoten heeft. Of ik mijn aangevangen werk nu nog zal afmaken en ten einde brengen - daarover ben ik nog in twijfel. Eerst zal ik het werk van de Backer moeten zien. Ik had dat opstel anders bestemd voor "De Tijdspiegel" en het zoude mijne vorige opstellen in dat tijdschrift over West- en over Fransch-Vlaanderen aanvullen.⁵

Ik dank U wel voor de printe, die Gij mij hebt doen toekomen, en waarop een Parijzenaar getracht heeft eene "Hollandaise" (moet zijn "Frisonne") af te beelden. Die man en is daarin niet wel gelukt. Hij en heeft zekerlijk nooit eene vrouw, met het oorijzer gekapt, gezien. Wat hij afbeeldt, lijkt zoo veel aan eene Friesin, als eene Parijsche hoer lijkt aan eene eerbare vrouwe. Maar merkwaardig is het, dat zelfs Fransche kappers hedendaags bericht worden dat er oorijzers bestaan, en door Friesinnen gedregen worden.

..... [p4] .....

Ten slotte kom ik tot het beantwoorden uwer vrage naar namen en woorden met "zonder" samengesteld. En ik zoude U deze vraag reeds terstond hebben beantwoord, na de ontvangst van uwen brief, ware 't niet dat ik door drukke bezigheden en ook door allerlei afleidinge belet ben geweest.

Het verwondert mij in uw schrijven te lezen dat Gij in mijnen Geslachtsnamenboek maar ééne "zonder"naam gevonden hebt. Daar staan er toch drij in; te weten de geslachtsnamen Zondervan (Sondervan), Zonderkop en Zonderland. Ik kan U nog daar bij voegen: Zondergeld en Sonderhave, beiden als maagschapsnamen hier in Noord-Nederland voorkomende.

Verder de plaatsnamen: Zonderwijk, een gehucht bij den dorpe Veldhoven in Noord-Brabant, en Zonderland (ook Sonderland en Sunderland geschreven), eene sate bij den dorpe Lutke-Wierum in Friesland. Deze twee plaatsnamen zouden oorspronkelijk ook "Zuiderland en Zuiderwijk" kunnen beteekenen, en ik acht dit wel waarschijnlijk.

..... [p5] .....

..... 2/ .....

.....

5 J. Winkler, Land, volk en taal in West-Vlaanderen. In: *De Tijdspiegel*: 41 (1884) 1, p.1-26 en 157-190 en Nederland in Frankrijk en Duitschland. In: *De Tijdspiegel*: 43 (1886) 2, p.1-36, 121-155 en 284-307.

Verder is hier nog eene soort van peer bekend, die men "zonderzieltjes" noemt, omdat er geene of bijna geene klokhuizen, en althans geene pitjes in de klokhuizen, in voorkomen. Anders en heb ik het klokhuis in appel of peer nooit het zieltje hooren noemen.⁶

Gegroet nu, wel geminde Vriend! Van herten, en als altijd, in trouwe genegenheid

Uw

Johan Winkler.

.....

6 Vanaf "Ik kan U nog daar bij voegen" tot hier werd opgenomen in Zantekoorn in: Loquela: 12 (Zaaimaand 1892) 6, onder het lemma 'zonderasem', p.47-48. Het lemma 'zonderzieltje' werd nog eens apart opgenomen in Zantekoorn in: Loquela: 12 (Slachtmaand 1892) 7, p.56.

Briefbeschrijving

Verzender	Winkler, Johan
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	16/11/1893
Verzendingsplaats	Haarlem
Annotatie	Briefversie van datering: den 16e van Slachtmaand, 1893 ; adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Annotatie	Briefversie van datering: den 16e van Slachtmaand, 1893 ; adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Gepubliceerd in	De briefwisseling tussen Guido Gezelle en Johan Winkler. Deel 2: Brieven (1884-1899) / door Dries Gevaert. - Gent : onuitgegeven licentieverhandeling, (academiejaar 1983-1984), p.382-384; fragment: In Loquela. - Jrg. 12 (Zaaimaand 1892) nr.6, onder het lemma 'zonderasem', p.47-48

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	dubbel vel en enkel vel, 210x132 wit papiersoort: 5 zijden beschreven, inkt
Staat	volledig
Toevoegingen	op zijde 1 links in de bovenrand: Aan G. Gezelle (inkt, hand P.A.)

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	6622

Bibliotheekrecord <https://brugge.bibliotheek.be/detail/?itemid=library/v/obbrugge/gezelle12902>

Inhoud

Incipit	Hertelyken dank breng ik U
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	16/11/1893, Haarlem, Johan Winkler aan [Guido Gezelle]
Editeur	Rik Van Gorp; Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2023
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.

Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
